

Міністерство освіти і науки України
ВСП Інститут інноваційної освіти
«Київського національного університету будівництва і архітектури»

Затверджено

Вченою радою ВСП ІНО КНУБА
протокол від 2020 р. № 8

Голова вченої ради

Даневич О.С.

СИЛАБУС

Міжнародні економічні відносини

Назва дисципліни

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)

(назва освітнього рівня)

галузь знань	281. Публічне управління та адміністрування
спеціальність	281. Публічне управління та адміністрування
спеціалізація	281. Публічне управління та адміністрування
освітня програма	Публічне управління та адміністрування
мова навчання	українська

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» розроблений на підставі програми навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини», затвердженої на засіданні Методичної комісії (протокол від «3» 09 2020 р. № 4) та Вченої ради (протокол від «5» 09 2020 р. № 8).

Розробник Новикова І.В. д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту

Затверджено на засіданні навчально-методичної комісії (протокол від «4» 09 2020 р. № 4).

Голова навчально - методичної комісії _____ Новикова І.В.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної освіти, а також для практичної діяльності за фахом.

Завдання дисципліни полягають у:

- визначенні та розумінні сутності МЕВ, їх значення та дослідження еволюції, визначення чинників і рівнів розвитку, особливості дії законів і принципів;
- засвоєнні понятійного апарату, що застосовується в світовій господарській практиці;

- вивченні і розумінні форм МЕН, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій;
- вмінні творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначенні проблем й тенденцій їх розвитку;
- використуванні одержаних знань в умовах України, виходячи з цілей її інтеграції у сучасну систему світогосподарських зв'язків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: характеристику форм міжнародних економічних відносин; особливості глобальних процесів розвитку міжнародних економічних відносин; особливості та характеристику міжнародної торгівлі товарами, послугами, технологій; особливості міжнародного руху інвестицій, робочої сили; особливості, методи складання платіжного балансу; особливості міжнародних економічних відносин країн світу; позиції України в глобальній системі міжнародних економічних відносин.

вміти: застосовувати свої знання на роботі в фірмах, які ведуть зовнішньоекономічну діяльність; застосовувати свої знання на роботі в міжнародних організаціях, в підрозділах транснаціональних корпорацій; вільно орієнтуватися у міжнародних економічних відносинах в контексті світового господарства; аналізувати глобальні процеси розвитку міжнародних економічних відносин; аналізувати платіжний баланс країн і визначати валютні курси.

2. Програма навчальної дисципліни

Вступ.

Поняття міжнародних економічних відносин. Предмет і метод міжнародних економічних відносин. Теорії міжнародних економічних відносин, завдання та місце в системі підготовки фахівців з менеджменту.

Модуль 1. Світове господарство і МЕВ

Тема 1. Світове господарство та особливості його розвитку

Мета, предмет та завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини». Місце дисципліни «Міжнародні економічні відносини» в системі підготовки фахівців з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних організацій. Структура та зміст дисципліни. Зв'язок дисципліни з іншими курсами.

Поняття «міжнародних економічних відносин». Історія розвитку міжнародних економічних відносин (МЕВ). Сучасні підходи до термінології міжнародних економічних відносин та сучасне розуміння сутності.

Зв'язок міжнародних економічних відносин з іншими науками та дисциплінами. Основні категорії міжнародних економічних відносин.

Об'єкти й суб'єкти міжнародних економічних відносин у рамках національного ринкового господарства.

Взаємозв'язок МЕВ, світового господарства і процесів інтернаціоналізації і глобалізації. Світове господарство як складна комплексна система. Розвиток інтернаціоналізації під дією НТР. Взаємодія інтернаціоналізації і глобалізації. Глобалізація як провідна тенденція розвитку світового господарства.

Тема 2. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві та міжнародних економічних відносин

Сукупність національних економік. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їх типологія. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.

Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Країни Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР). Країни «Сімки». Три центри економічного розвитку. Малі привілейовані нації. Країни переселенського капіталізму. Країни середнього рівня розвитку.

Країни, що розвиваються: поняття, загальні риси та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Країни з перехідною економікою,

формування їх економічних угруповань і проблеми інтеграції у світову ринкову економіку. Країни централізованого планування.

Теоретичні підходи до класифікації країн. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку.

Тема 3. Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин та середовище МЕВ

Доколоніальний період розвитку міжнародних економічних відносин. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу.

Міжнародні економічні відносини епохи середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодализмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі та Гетьманської держави. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу - Китаю, країн Південних морів, Середньої та Центральної Азії, Арабського Сходу. Колоніальний період формування міжнародних економічних відносин. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток міжнародних економічних відносин. Міжнародні економічні відносини в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля у період первісного нагромадження капіталу.

Новий (неоколоніальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки в найновіший період. Зростання єдності світового господарства.

Методика аналізу середовища і особливості механізму міжнародних економічних відносин. Принципи вивчення міжнародних економічних відносин як складової економічної науки. Дослідження та виявлення сутності фундаментальних принципів об'єктивності і розвитку.

Маркетинговий підхід як основа діяльності учасників МЕВ. Конкурентоспроможність в міжнародних економічних відносин.

Характерні риси міжнародних економічних відносин. Сутність ринкового механізму міжнародних економічних відносин.

Основні методи, які застосовуються при аналізі і розкритті взаємозв'язків у міжнародних економічних відносинах.

Тема 4. Закони і принципи розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин

Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Протилежні сторони в міжнародних економічних відносинах.

Головні економічні закони розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин: інтернаціоналізація господарського життя, закон вартості, міжнародної конкуренції, нерівномірності економічного розвитку, міжнародного поділу праці, економічної інтеграції.

Поняття та система принципів розвитку міжнародних економічних відносин, основні (загальні) і спеціальні принципи.

Тема 5. Міжнародний поділ праці

Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародний поділ праці: сутність, форми та фактори.

Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. Міжнародний поділ праці - вихідна основа розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин. Міжнародний поділ праці як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку міжнародного поділу праці. Фактори поглиблення міжнародного поділу праці. Вплив технологічної революції на міжнародний поділ праці. Головні організаційно-економічні форми втілення. Проблеми і передумови участі України в міжнародному поділі праці.

Модуль 2. Форми міжнародних економічних відносин

6. Міжнародна торгівля як головна форма міжнародних економічних відносин

Сутність міжнародної торгівлі. Класифікація міжнародної торгівлі товарами. Експортно-імпорتنі операції як основні функціональні елементи міжнародної торгівлі.

Три аспекти структури світового товарного ринку - регіональний, або географічному, товарно-галузевий та соціально-економічний. Класифікація товарних ринків та торговельних угод за різними критеріями. Класифікатори товарів: Гармонізована система опису і кодування товарів, Стандартна міжнародна торговельна класифікація ООН (3-я редакція 1986р.).

Показники розвитку міжнародної торгівлі: обсягові (абсолютні), результуючі, структурні, інтенсивності, ефективності, динаміки, зіставлення.

Особливості державного регулювання міжнародної торгівлі. Зовнішня політика, зовнішньоекономічна політика та зовнішньоторговельна політика країни. Елементи, які визначають зміст, структуру і напрями зовнішньоекономічної політики. Елементи, які визначають зміст, структуру і напрями зовнішньоторговельної політики. Типи зовнішньоторговельної політики: протекціонізм і лібералізація. Форми протекціонізму, типи лібералізації.

Інститути регулювання міжнародної торгівлі: регіональні, глобально-універсальні та галузеві. Роль організацій ГАТТ/СОТ, ЮНКТАД, МТП у розвитку світових товарних ринків.

Товарна структура зовнішньої торгівлі України. Регіональна структура зовнішньої торгівлі України. Галузева структура зовнішньої торгівлі України.

Тема 7. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Еволюція природи та характеру послуг. Особливості міжнародної торгівлі послугами, міжнародна природа послуг. Об'єктивні критерії класифікації послуг. Класифікаційний підхід Світового банку до послуг. Класифікаційний підхід ЮНКТАД до послуг.

Блоки міжнародної торгівлі послуг: структурно-галузеві компоненти та виробничо-комерційні операції. Міжнародний ринок послуг як диверсифікована система спеціалізованих ринків послуг. Країни-лідери на світовому ринку послуг

Міжнародні послуги у сфері виробництва, кооперування та реклами. Міжнародні транспортні послуги.

Інститути регулювання міжнародної торгівлі послугами.

Особливості становлення ринку послуг в Україні. Тенденції України на ринку послуг. Зовнішня торгівля України послугами з регіонами світу. Зовнішня торгівля України послугами різних видів. Науково-технічний прогрес як структуроутворюючий чинник розвитку сфери міжнародних послуг. Інформаційні та електронні послуги як динамізуючий чинник міжнародної економічної діяльності.

Тема 8. Міжнародні інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Сутність міжнародного руху капіталів і міжнародної інвестиційної діяльності. Сучасні особливості міжнародного інвестиційного процесу. Суб'єкти міжнародної інвестиційної діяльності. Форми міжнародного руху капіталів. Інвестиційні інтереси донорів та реципієнтів. Переваги та недоліки для реципієнтів, для України.

Структура руху міжнародного капіталу в розрізі країн. Притоки та відтоки іноземних інвестицій у світовому масштабі. Галузева структура іноземних інвестицій в Україні.

Сучасні тенденції міжнародного руху капіталів. Специфіка участі України на міжнародних ринках капіталу. Законодавча база України з питань іноземного інвестування. Перспективи залучення іноземних інвестицій в Україну.

Міжнародний інвестиційний ринок, його структура і особливості розвитку. Форми і методи регулювання міжнародного інвестування на національному і міжнародному рівнях.

Міжнародний бізнес та міжнародне виробництво. Виробнича кооперація в міжнародному бізнесі. Форми виробничої кооперації.

Міжнародні прямі та портфельні інвестиції в Україні. Міжнародна інвестиційна діяльність українських суб'єктів.

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної трудової міграції. Історичне явище міграції як необхідний та природний атрибут міжнародних відносин.

Аспекти міграційного процесу: еміграція та імміграція. Сутність рееміграції. Причини та фактори міжнародної міграції. Види міжнародної міграції робочої сили. Додаткові підвиди міжнародної міграції трудових ресурсів.

Аналіз наслідків міграції на ринку праці. Багатоаспектність міграції на ринку праці. Вплив міграції на розміщення продуктивних сил. Вплив міграції на обсяг ВВП. Тимчасові (сезонні) роботи за кордоном. Наслідки міжнародної міграції.

Особливості міграційних процесів в Україні. Виграші та програші в процесі міграції з України.

Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін

Сутність науково-технічні відносин. Міжнародна передача технологій як рух науково-технічних досягнень. Форми міжнародної передачі технологій: комерційні та некомерційні. Міжнародна науково-технічна допомога в Україні, Національне агентство України з питань розвитку і європейської інтеграції. Програми технічного сприяння. Технічне сприяння, технологічні гранти. Механізм технічної допомоги

Міжнародні технологічні послуги: інжиніринг, консалтинг, франчайзинг, та їх особливості.

Міжнародне співробітництво у науково-технічній сфері. Інформатизація як визначальний фактор моделі міжнародного співробітництва. Технополіси, технопарки, інкубатори в процесі переміщення технологій. Мета створення технопарків, їх призначення та види. Мета створення технополісів та їх призначення, характерні риси технополісів. Сутність та призначення створення інкубаторів, джерела фінансування, їх типи

Інструменти науково-технічного регулювання. Фінансова і організаційна підтримка науки; патенти, винаходи, ноу-хау.

Політика України в контексті науково-технічного прогресу. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Стандартизація як фактор та умова міжнародного співробітництва.

Модуль 3. Валютно-фінансові та інституціональні засади розвитку МЄВ в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Характеристика міжнародних валютно-фінансових відносин. Структура сучасної валютної системи. Національна, міжнародна (регіональна) та світова валютна системи. Основні елементи національної та світової валютних систем.

Поняття валюти та її види. Конвертованість валюти. Валютний паритет і валютний курс. Режим курсу валюти. Міжнародна валютна ліквідність. Резервні валюти.

Еволюція світової валютної системи. Система золотого стандарту. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система.

Регіональні валютні системи. Сутність та етапи розвитку Європейської монетарної системи.

Валютний ринок і його структура. Котирування валют. Основні валютні операції: термінові, поточні, хеджування ризиків, спекулятивні.

Тенденції розвитку світового валютного ринку.

Валютний ринок України: етапи розвитку, сучасний стан.

Тема 12. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів.

Міжнародний рух капіталу як форма міжнародних економічних відносин. Різновиди формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів, його

функції. Різноманітність операцій на світовому ринку позичкових капіталів. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'ютеризації.

Сутність та особливості розвитку євrorинку. Євровалюта. Фактори розвитку євrorинку та його сектори.

Характеристика міжнародних фінансових центрів, передумови їх функціонування.

Регіональні зміни у сфері зовнішніх позичань. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 13. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві й регулюванні міжнародних економічних відносин

Міжнародна координація валютних відносин. Сутність міжнародного регулювання та його цілі.

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ). Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні.

Банк міжнародних розрахунків у системі регулювання валютно-кредитних відносин. «Паризький клуб». Лондонський клуб.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Акціонери банку, цілі, умови надання кредитів, фонди ЄБРР. Головні напрями Діяльності ЄБРР в Україні. Європейський Інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності.

Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці. Азії, Латинській Америці, їх роль в кредитуванні країн, що розвиваються.

Тема 14. Міжнародна економічна інтеграція

Інтеграція як відносини і як процес. Фактори розвитку міжнародної економічної інтеграції. Форми та особливості регіональної економічної інтеграції. Проблеми і перспективи світової (глобальної) інтеграції.

Європейські інтеграційні процеси. Європейський Союз. Інтеграція східноєвропейських країн. Потенціал і особливості загальноєвропейської економічної інтеграції.

Північноамериканська економічна інтеграція. Зона вільної торгівлі «США – Канада», НАФТА. США у світових інтеграційних процесах.

Економічна інтеграція у Латинській Америці.

Потенціал і особливості регіональної інтеграції країн Азії. Інтеграційні зусилля арабських країн.

Економічне співробітництво країн Африки. Зони впливу ЄС.

Тема 15. Проблеми інтеграції України до світогосподарських зв'язків

Україна в світових інтеграційних процесах. Передумови інтеграції України у світове господарство.

Пріоритетні напрями геополітичної та галузевої орієнтації України.

Україна в процесах європейської економічної інтеграції. Проблеми та перспективи співпраці України з країнами Європейського Союзу.

Участь України в регіональних інтеграційних угрупованнях: Організація Чорноморського економічного співробітництва, Співдружність Незалежних Держав, Єдиний економічний простір, ГУАМ. Проблеми та перспективи співпраці України та Російської Федерації.

Тема 16. Економічна єдність світу і глобальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин

Глобалізація світової економіки. Суперечливість процесу глобалізації: прогресивні та негативні наслідки.

Фінансова глобалізація, її основні напрямки, характеристики та наслідки.

Глобальні проблеми сучасності: сутність, класифікація та процеси їх загострення. Демографічні проблеми. Продовольчі проблеми. Екологічні проблеми. Військові проблеми та їх загострення на сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин. Проблеми нерівності розвитку країн світу. Проблеми освоєння людством океану та космосу.

Міждержавне регулювання глобальних проблем. Роль глобальних регуляторів міжнародної економічної діяльності (Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи, СОТ, МВФ, Світовий Банк) в вирішенні глобальних проблем людства.

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	
1	Світове господарство та особливості його розвитку	2
2	Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві та МЄВ	2
3	Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин та середовище МЄВ	2
4	Закони і принципи розвитку світового господарства і МЄВ	2
5	Міжнародний поділ праці	2
6	Міжнародна торгівля як головна форма міжнародних економічних відносин	2
7	Міжнародні економічні відносини у сфері послуг	2
8	Міжнародні інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	2
9	Міжнародна міграція робочої сили	2
10	Міжнародний науково-технічний обмін	2
11	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	1
12	Міжнародні кредитні відносини	1
13	Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві й регулюванні міжнародних економічних відносин	2
14	Міжнародна економічна інтеграція	2
15	Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків	2
16	Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин	2
		30

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	
1	Світове господарство та особливості його розвитку	6
2	Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому господарстві та МЄВ	6
3	Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин та середовище МЄВ	6

4	Закони і принципи розвитку світового господарства і МЕВ	6
5	Міжнародний поділ праці	6
6	Міжнародна торгівля як головна форма міжнародних економічних відносин	6
7	Міжнародні економічні відносини у сфері послуг	6
8	Міжнародні інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	6
9	Міжнародна міграція робочої сили	6
10	Міжнародний науково-технічний обмін	4
11	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	4
12	Міжнародні кредитні відносини	4
13	Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві й регулюванні міжнародних економічних відносин	6
14	Міжнародна економічна інтеграція	6
15	Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків	6
16	Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин	6

6. Методи навчання

Короткий опис видів навчальних занять, а також методів та технологій викладання, які використовуються в навчальному процесі:

методи

- інформаційно-повідомляючий метод викладання і виконавчий метод;
- словесні методи навчання: бесіда, пояснення, розповідь, лекція, інструктаж;
- наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

технології

- спільний діалог щодо предмету та основних проблемних моментів навчальної дисципліни;
- семінар-розгорнута бесіда на тему;
- усне експрес-опитування, бліц-опитування, усне опитування для з'ясування рівня засвоєння здобувачами вищої освіти даної теми заняття;
- перевірка виконання домашніх завдань;

- підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- написання есе на задану тему;
- аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case study);
- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою, аналіз даних.

Рекомендації щодо форм та методів організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з урахуванням особливостей даної дисципліни

При самостійному вивченні *теми 1* важливо усвідомити зв'язок аналізу з іншими науками і дисциплінами, історію розвитку та становлення міжнародних економічних відносин, глобальні проблеми людства.

Серед питань, які виносяться на самостійне опрацювання в межах *тем 2-5* увагу слід приділити напрямкам дослідження структури міжнародних економічних відносин: підходи до поділу країн. Розкрити характеристика угруповань країн (за вибором здобувача вищої освіти) та їх значення у світовому господарстві.

Знати про новий міжнародний економічний порядок (НМЕП) - як концепція перебудови міжнародних економічних відносин. Володіти матеріалом щодо діалогу та якісних зміни діалогу «Схід-Захід» та внутрішньосистемних діалогів.

Мати уявлення про характеристику періодів формування міжнародних економічних відносин, міжнародні економічних відносин монополістичного капіталізму. Сучасні проблеми розвитку міжнародних економічних відносин. Характеристика будь-якого закону розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин. Форми і види міжнародного поділу праці.

Питань, які виносяться на самостійне опрацювання в межах *тем 6-7* є одними з основних. Увагу слід приділити оцінці місця країни в міжнародній торгівлі (www.unctad.org), виявити вплив інструментів регулювання на міжнародну торгівлю в Україні, оцінити вплив методів регулювання міжнародної торгівлі в Україні, проаналізувати взаємозв'язок України з міжнародними

інститутами у сфері регулювання міжнародної торгівлі. Дослідити місце країни в міжнародній торгівлі послугами, дослідити найбільш розвиваючі сфери послуг на міжнародному ринку, охарактеризувати міжнародні інститути регулювання сфери послуг, охарактеризувати та виявити місце України у сфері послуг.

При вивченні *тем 8-10* слід приділити увагу аналізу міжнародних рух капіталу у динаміці, виявити місце країни в міжнародному русі капіталу (за вибором здобувача вищої освіти), охарактеризувати ринок прямих інвестицій, охарактеризувати ринок портфельних інвестицій. Проаналізувати в динаміці світову міграції, виявити місце України в міжнародній міграції, дослідити вплив міжнародних інститутів на міграцію робочої сили. Дослідити в динаміці міжнародний ринок ліцензій, ноу-хау, патентів тощо, охарактеризувати діяльність міжнародних інститутів у сфері регулювання міжнародного переміщення технологіями, охарактеризувати законодавчу базу України у сфері міжнародної передачі технологій.

У процесі вивчення *тем 11-13* слід звернути увагу на становлення валютних систем (за вибором), охарактеризувати та розкрити етапи становлення ЄВС, проаналізувати в динаміці валютний ринок України. Охарактеризувати та виявити місце України на світовому ринку позичкових капіталів. Проаналізувати у динаміці стан заборгованості в Україні. За власним вибором здобувача вищої освіти детально охарактеризувати будь-яку міжнародну організації з врегулювання валютних відносин. Взаємодія України і міжнародної організації з врегулювання валютних відносин (за вибором здобувача вищої освіти).

При оволодіння матеріалом *теми 14* дослідити та охарактеризувати в динаміці співпрацю України та її стратегічних партнерів (ЄС, США, СНД, Росія, країни Азії, Китай тощо).

Серед питань, які виносяться на самостійне опрацювання в межах *тем 15-16* варто дослідити вплив глобалізації на діяльність міжнародних організацій, охарактеризувати проблему нерівномірності економічного розвитку та проаналізувати теорії, дослідити механізм вирішення глобальних проблем людства міжнародними організаціями.

7. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни (семестровий контроль) або відокремлених за робочим навчальним планом модулів.

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю:

- усне опитування;
- індивідуальне опитування;
- усний самоконтроль;
- кейс-метод

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми модульного (проміжного) контролю:

- тестовий контроль, тести модульного контролю;
- вирішення задач;
- письмовий контроль: індивідуальні завдання

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма семестрового контролю: диференційований залік та письмовий екзамен .

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням необов'язкових завдань – 120 балів), національною шкалою.

8.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна	Примітки
------------------------------------	-------------	----------

	оцінка	
1. Індивідуальні виступи на семінарі (висвітлення теоретичних питань, аналіз практичних занять, вирішення задач, розгляд кейсів та симуляцій)	25	залежно від кількості і якості виконаних завдань
2. Активність на семінарах (суттєве доповнення при розгляді теоретичних питань, вирішення задач, участь в обговоренні кейсів та ситуативних завдань)	10	залежно від кількості і якості виконаних завдань
3. Проміжний контроль (тести, теоретичні питання, практичні/творчі завдання тощо)	15	залежно від кількості і якості виконаних завдань
Екзамен	50	залежно від кількості і якості виконаних завдань
Разом:	100	

Максимальний бал за виконання додаткових завдань – 20.

8.2. Умови нарахування балів

Основними критеріями нарахування балів за виконання здобувачами вищої освіти основних видів обов'язкових завдань є:

1. Систематичність та активність роботи здобувача вищої освіти протягом семестру оцінюється з врахуванням активності та рівня знань здобувачів вищої освіти при обговоренні питань семінарських занять

2. Модульні завдання, які входять до загального порядку оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти, складаються з виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт і тестових вправ.

3. Індивідуальні завдання для самостійного опрацювання дозволяють набрати максимум 20 балів.

8.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно

70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

9. Методичне забезпечення

1. Програма нормативної (вибіркової) навчальної дисципліни
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни
3. Конспект лекцій та завдання для підсумкового контролю знань
4. Роздатковий допоміжний методичний матеріал з дисципліни

10. Рекомендована література

Базова

1. Амеліна І. В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / Амеліна І.В., Попова Т.Л., Владимиров С. В. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 256 с.
2. Андрусак, О. І. Міжнародна економічна діяльність України: плани семінарських занять з методичними вказівками до семінарських занять та виконання завдань самостійної роботи / О. І. Андрусак, О. Є. Альховіцька. - К-.; Університет економіки та права "КРОК", 2010. -16 с
3. Кухарська, Н. О. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посібник /:Н.О, Кухарська, С.К. Харічков. - Х. : Одісей, 2006. - 456 с
4. Міжнародна;інвестиційна діяльність: підручник / Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський, ОМ. Мозговий. - К.: КНЕУ, 2003. - 387 с .
5. Новицький, В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: підручник / В.Є.Новицький:- К: КНЕУ, 2003. - 948 с:
6. Україна і світове горподарство; взаємодія на межі тисячоліть: навчальний посібник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський. - К. : Либідь, 2002.- 470 с.
7. Україна у світовому економічному і просторі / Інститут економіки, управління та господарського права – К: Таксон ,2000, - 246 с

8. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 // www.liga.gov.ua

9. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.02 №40-IV (<http://zakon1.rada.gov.ua>)

10. Іларіонова Н.М. Міжнародна економіка: навчальний посібник (для слухачів магістерської програми «Бізнес-адміністрування»)/Університет економіки та права «КРОК»/Н.М.Іларіонова. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2011. - 128 с.

11. Международная экономика: учебник/ под ред. Ю.Г.Козака. – 4-е изд. перераб. и доп. – К.: Центр учебной литературы, 2012. – 608 с.

12. Міжнародна економіка: підручник / за ред.. Задой А.О., Тарасевича В.М. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.

13. Мокій А.І. Міжнародні організації: навчальний посібник / А.І.Мокій, Т.П.Яхно, І.Г.Бабець. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.

Допоміжна

14. Бабенко, В. О. Міжнародна економіка: навчальний посібник / В. О. Бабенко. – К.: Основа, 2010. - с. 184.

15. Базилевич- В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник. - 2-ге вид. - К.: Знання, 2008.-431 с.

16. Білоцерківець В.В. Міжнародна економіка. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 416 с.

17. Гальчинський А. Європа і США - геополітичне суперництво // Економіка України. - №3(496). - березень 2009. - с 4-14.

18. Герчикова И.Н. Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности, М.:2008

19. Глобалізація і сучасний міжнародний процес / за заг. ред. проф. Б. Гуменюка і С. Шергіна. —К.: Університет «Україна». - 2009. - 508 с

20. Глобальна економіка століття XXI: людський вимір: монографія / За ред. Д.Г. Лук'янченка, А.М. Поручника. - К.: КНЕУ, 2008. - 420 с
21. Глобальна економіка: навчальний посібник/ За заг. ред. Б.М. Одягайла. - Львів: Магнолія 2009 - 208 с.
22. Глобальна перспектива і сталий розвиток:(Системні маркетингові дослідження): Моногр. / О.Г. Білорус, Ю.М. Мацейко; Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України - К.: МАУП, 2010. - 492 с.
23. Глобальний конкурентний простір: моногр./ О.Г. Білорус, Ю.М. Пахомов, І.Ю. Гузенко, О.К. Скаленко, О.В. Гаврилук; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана, - Ін-т світ, економіки і міжнар. відносин НАН України, Міжнар. ін-т глобалістики. - К., 2007. – 680с.
24. Глобальні трансформації торгівлі: монографія/ О.Г. Білорус, В.І. Власов; Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України - К., 2008.- 226 с.
25. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование: монография [Д.Лукьяненко, А.Колот, Я.Столярчук и др.]: под. науч. ред. профессором Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова. – К.: КНЭУ, 2013. – 466 с.
26. Гражевська Н. І. Економічні системи в епоху глобальних змін: монографія / Н. І. Гражевська, -К.: Знання, 2010.-431 с
27. Євроекономічна інтеграція України: Навчальний посібник/ Л.І. Михайлова, Н.В. Волченко, Т.О.Зінчук, С.М. Кваша. – К.: ЦУЛ, 2013. – 135с.
28. Инновационная экономика: монография./ Под. ред. Л.Н. Ивина. - Х. : НТУ «ХПИ», 2009. -,588 с.
29. Іноземні інвестиції в Україну: фінансування та оцінка ефективності. / Д.С. Степаненко – К:ЗАТ «Нічлава», 2010.,- 160 с.
30. Каніщенко О. Формування експортної спеціалізації України. //Економіка України - 2009 - №11. – С. 12-16.
31. Кізіма, Т.,О- Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія / Т.О. Кізіма, - К.: Знання, 2010. - 431 с.

32. Климко Г, Актуальне дослідження міжнародних інтеграційних процесів //Економіка України, - №7. - 2010. - С.89-90.
33. Крилова Н. В. Міжнародна торгівля; навчальний посібник/ Н. В. Крилова. - К.: Знання, 2008 - 365 с.
34. Лебедева Е. Міжнародна економіка / Е.Лебедева. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 416 с.
35. Літвінов Ю.І. Ціноутворення в умовах ринку: навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 400 с.
36. Міжнародна економіка: навчальний посібник для ВНЗ / [Шевченко Л.С., Гриценко Т.М. та ін.]; за заг. ред.. Макухи С.М. – К.: Право, 2012. – 192 с.
37. Міжнародна економіка: Підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В. Рокоча та ін.; за, ред.. А.П. Румянцева, - 3-тє вид. перероб. і доп. - К.: Знання, 2006.-479 с
38. Міжнародна інноваційно-інвестиційна діяльність України. Вектор розвитку: монографія / А.В. Гриньов, О.М. Шершенюк, О.В. Овчаренко; Харк.,,нац.-автомоб-дор. ун-т, — Х., 2008. — 208 с.
39. Міжнародна макроекономіка: Навчальний посібник/ Ю.Г. козак, Ю.М. Пахомов, Н.С. Логвінова та ін.; За ред. Ю.Г. Козака, Ю.М. Пахомова, Н.С. Логвінової. – 3-тє вид., перероб. та доповн. – К.: ЦУЛ, 2012. – 399с.
40. Міжнародна торгівля: теорія та політика - К.: Таксон, 2000.
41. Міжнародна,економічна діяльність України: навч. посіб. / С. В.Бестужева / Харк.; нац.; екон. ун-т, — Х., 2010.—211 с.
42. Міжнародний бізнес: підручник - (код. авт. за ред. проф. В.А. Вергуна) - К.: Видавничо-поліграф, центр «Київський університет», 2007. - 499 с
43. Міжнародна, економічна діяльність країн Євросоюзу і України в контексті економічної лібералізації:монографія / Н. І. Гончаренко; Харк. нац. ун-т ім.. В.Н. Карамазіна. — Х,: Екограф, 2011. — 151 с
44. Новицький В.С. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. - К.: КНЕУ, 2003.- 948 с.

45. Онікієнко, В- В. Інноваційна парадигма соціально-економічного розвитку України: монографія. / В.В. Оцікієнко, Л.М. Ємельяненко, І.В. Терон. - К. : РВПС НАН України, 2009. - 480 с.
46. Осика С-Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі, К.: 2008.
47. Передрій, О.С. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / О. С Передрій.,-. Четверте видання, перероблене і доповнене. - К. : Знання,2008. -264 с.
48. Рогач О.І. Міжнародні інвестиції: Теорія і практика бізнесу транснаціональних корпорацій. - К.: «Либідь», 2005.
- Рокоча В:В. Міжнародна економіка: навчальний посібник: у. 2 кн. Кн.1:
49. Савельєв, Є. В. Міжнародна економіка: підручник / Є. В. Савельєв. - 3-тєвид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2008.-622 с.
50. Світова економіка: навчальний посібник. Ч.1 / Рогач О.І., Намонюк В.Є., Анісімова О.Ю. – К.: ІМВ, 2012. – 186 с.
51. Світова економіка: навчальний посібник. Ч.2 / Рогач О.І., Намонюк В.Є., Анісімова О.Ю. – К.: ІМВ, 2012. – 171 с.
52. Системи економічної безпеки держави: монографія / О. С. Власюк [та інші] ; за ред.: А. І. Сухорукова, Б. М. Данилишина ; Національний інститут проблем міжнародної безпеки. - К. : Видавничий дім «Стилос», 2010. -685 с.
53. Стратегічні виклики ХХІ сторіччя суспільству та економіці України Том 3. Конкурентоспроможність української економіки За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка Київ, Фенікс - 2007. - 556 с
54. Струніна В. Іноземні інвестиції у контексті співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями // Економіка України. - 2010. №4.
55. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: Монографія: у 2 т. - Т.І. Лук'яненко, А.М. Поручник, Л.Л. Антонюк та ін. - К.: КНЕУ, 2006. - 816 с
56. Филюк, Г. М. Конкуренція і монополія в епоху глобалізації: монографія / Г. М. Филюк. - Житомир : Вид-вр ЖДУ ім.І.Франка, 2009. - 404 с.

57. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність / А. С. Філіпенко - К.: Знання, 2007- 670 с.
58. Філіпенко, А. С. Міжнародні економічні відносини: підручник / А. С. Філіпенко -К.:Либідь, 2008 — 403 с
59. Філіпенко; А. Інтеграційні пріоритети України: бігравітаційна модель // Економіка України. - №6- 2009. – С.11 -22.
60. Халевинская Е. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебник для вузов / Халевинская Е. – М.: Магистр, 2011. – 365 с.
61. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник /Київський Національний економічний ун-т. - К.: КНЕУ, 2001,-487 с.
62. Шнирков О.І., Заблоцька Р.О. Міжнародні економічні відносини: конспект лекцій. 3-тє вид. – Дніпропетровськ, 2012. – 256 с.
63. Янковський М. Міжнародний обмін технологіями як фактор науково-технічного розвитку // Економіст - 2010. - № 12

14. Інформаційні ресурси

64. www.eco-science.net – офіційний веб-сай періодичного видання «Актуальні проблеми економіки»
65. www.economukraine.com.ua - офіційний веб-сай періодичного видання «Економіка України».
66. www.economy.nayka.com.ua - офіційний веб-сай періодичного видання «Ефективна економіка»
67. www.nas.gov.ua - офіційний веб-сай періодичного видання «Наука та інновації»
68. www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/category/bottom?cat_id=35691 - офіційний веб-сай періодичного видання «Фінанси України»
69. www.invesgazeta.net - офіційний веб-сай періодичного видання Інвестгазета